

SETMANARI CASTELLARENÇ

ANY VI :: NUM. 268
Castellar del Vallès - 15 abril 1938

Reducció, Administració i Impremta:
Puig de la Creu, 3

Número solt: 50 cèntims
Subscripció: 1'50 ptes. al mes

1931 - 1938: Set anys de República

Nou cens de població

La importància que ve adquirint la nostra població en l'aspecte de la seva densitat o elevada xifra censal, molt bé es pot qualificar d'una marcada transcendència i de la que en poden sobrevenir uns auguris quins resultats poden ésser en extrems beneficiosos en l'esdevenidor.

El transcurs del temps ens ha ensenyat la manera i les causes que han motivat el desenvolupament progressiu d'uns pobles així com el descens, i fins i tot l'extermini d'altres.

A l'alcanc de la major part de nosaltres estan els resultats obtinguts i motivats per la conflagració de la Gran Guerra. Ella, és veritat que va arrasar una sèrie de poblets, però també durant tot aquell període veiem com altres nuclis urbans, que per la seva situació i els seus mitjans perentoris, els tenien destinats per un no sabem fins quan, assolits a la qualitat de poble; progressaren en nombre d'habitants, intensificant al grau màxim la seva cultura, i desenvolupant-se d'una manera vertiginosa, es convertiren impensadament però amb els més fermes desitjos en unes ciutats florents, cobertes de vida i gosant en l'actualitat d'uns mitjans ben propis. L'home amb la seva cultura ha lograt el prodigi.

Avui, al voltant nostre gira una fase d'aquells que el transcurs dels anys tenen reservades als pobles. Ara més que mai, ara que precisament molts equivoquament creuen que un excés de gent pot conduir-nos a uns dies apuradíssims, és el moment propici per a intentar de resistir en aquella tasca que hem orientat i pot transmutar tot el procés que dia darrera dia hem vingut sostenint per tal de poder assolir el lloc que correspon al nostre futur nejadador poble.

La primera condició de l'alt nivell progressiu d'un poble, radica en la xifra global del seu cens. I la dignitat de prestigi ciutadà és mesurat per l'accelerament cultural que d'ell es desprèn.

AQUEST NUMERO HA PASSAT PER LA CENSURA

ELS NOSTRES COL·LABORADORS

Jocs Florals

Quina cosa més delectable per a mi fer esment de Jocs Florals! Quina sensació emocionadora escriure aquestes ratlles de tradició pairal embriagada de perfums i de desvetllament! Jocs Florals, que vol dir a nostra terra enaltir la llengua, que vol dir poesia i commoció sota els ideals de la gaia festa, que té per marc els símbols de *Fe*, *Pàtria* i *Amor*, que són virtuts fonamentals d'un poble bo, gran i feliç.

I per això en diem festa, que no és res

més sinó que un joc d'intel·ligència de cara als camins oberts que porten entusiasme, que porten vida, que porten resplendor i sentiment a les apologies de la Pàtria.

Quines alenades de perfum que deixa la Primavera! La terra rejoyeneix, les neus dels cims es fonen, les aigües es tornen joganeres, les muntanyes es vesteixen de verdor, la plana somriu, canten els ocells i a voladuries passen per la volta blava, blau del cel, blau d'esperança... d'un jardí florit amb tota ufana. CATALUNYA!!!

El maig obre la porta i ens ve una frissança de cor, d'esperit, d'ànima, seuse melangia sinó amb anhels d'esplendoro-

sitat que ens anuncia l'arribada de les festes floralsques...

I en l'esclat del temps tot pren l'aroma de les flors que simbolitzen, cantades pels poetes i remerciant-los al qui sap comprendre amb més justesa i amb més gràcia les seves rimes; donant així una *Viola d'Or*, *d'Argent*, al qui canta millor la *Fe*; una *Englantina d'Or*, (flor de llesamí reial) al qui canta millor la *Pàtria*, i una *Flor Naturat*, al qui canta l'*Amor*... que el poeta mereixedor fa ofrena d'aquesta flor a la dama de la seva elecció, perquè presideixi la festa com a regina de tanta galania.

Recordem els Jocs Florals, posant en començ, digne lloança a l'esperit trobadoresc que es caracteritzà en el segle XII en la poesia, tant a Catalunya, com a una i altra banda dels Pirineus.

Els poetes meridionals foren els que primerament l'instituíren, donant coneixença de la convocatòria en 1323, per un grup de literaris anomenats de la «Sobregaia Companyia dels Set Trobadors de Tolosa» que es componia d'un teòleg, un noble i cinc ciutadans, els quals estaven sota els auspicis de la dama Clemència Isaura. La seva despulla, segons tradició, està en el temple «La Daurada» en el qual actualment s'hi dipositen a la vigília de la festa els premis cedits per la sàvia institució.

Tal com s'havia comunicat, la data de celebració fou el primer de maig de l'any 1324.

El premi consistí en una *Viola d'or* que fou concedida a la millor poesia, la qual en resultà guanyador n'Arnau Vidal de Castellnou, per unes rimes de lloança a la Verge Santíssima.

Poetes catalans també despertaren simpatia a la festa poètica de Tolosa, remetent llurs obres al torneig dels Jocs Florals, abans de fundar-se el Consistori a Barcelona. Recordem els catalans que hi prengueren part: Guerau de Massanet, Pere Català, Joan d'Olivella, Joan de Sannasses, Joan Blanc, Bernat de Mollorques, Gabriel Ferruç, Llorenç Mallol,

14 d'abril del 1931: Un esple a plena llum treu blanca florida

Jaume Rovira, Fra Joan Basset, Pere Tresfort.

Poc després d'haver estat fundats els Jocs Florals de Tolosa, vist l'entusiasme dels catalans, en Guillem Moliner conseller del Consistori de la *Guia Ciència*, fixà les cerimònies publicant *Las Leyes d'Amor*. Esmentem també que en 1271 en Jaume Marc, publicà *El llibre de les concordances de rimes y de concordans apel·lat Dictionari*, fet per requeriments del comte rei Pere III el *Cerimoniós*; Lluís d'Adversó, publicà *Art poètica* i *Torci-many o intérprete del Gay Saber*.

Mereixen també eterna recordança els estoljadors de la tradició trobadoresca i continuadors de l'escola provençal en Vidal de Besolú, un dels fundadors del Consistori de la Gaia Ciència de Tolosa i autor de la *Dreita manera de trobar*. Marfré Ermengol, autor del *Breviari d'Amor*; Jaume Febrer, autor d'un poema; Jaume Arnau i Pere March, de sang de poetes, i Mossèn Jordi del Rey, celebrat del mateix Patriarca per les seves trobes.

Des d'aquella data es celebren a Tolosa els Jocs Florals, encara que han tingut algunes interminències i des del segle XVIII, són admeses obres escrites en llengua d'oc i en francès.

El «Consistori dels Jocs Florals de Tolosa», l'any 1604 va convenir canviar el venerable nom pel d'«Acadèmia dels Jocs Florals».

* * *

A Catalunya, en temps de Joan I, el *Caçador* o l'*Indolent* dit altrament l'*Aimador de gentilesa* (1350 - 1396), fou qui instituí a nostra Pàtria les festes dels Jocs Florals. N'Enric de Villena, en la seva obra titulada *Gaya Sciencia*, dona compte del noble gest de Joan I que és suficient per acreditar-lo de bennamèrit de la nostra història literària, amb els següents mots: «El Rei Don Juan de Aragon, Primero deste nombre fijo del Rei Don Pedro Segundo, fizo solemne Embajada al Rei de Francia, pidiéndole mandasse al Colegio de los Trobadores, que viniero a plantar en su Reino el estudio de la Gaya Sciencia, e obtúvolo, e fundaron estudio della en la Cibdad de Barcelona dos Mantenedores, que vinieron de Tolosa para esto, ordenándolo desta manera, que tuviese en el Estudio e Consistorio desta Sciencia en Barcelona quatro Mantenedores: el uno Caballero, el otro Maestro en Theologia, el otro en Leyes, el otro honrado Cibdadano; e quando alguno de estos falleciese, fuese otro de su condicion elegido por el Colegio de los

PLANYS DE L'ANIMA EN EL FRONT DE GUERRA

L'ANALFABETISME

Jo em pensava que tothom que aquí en el front tenia la sort de rebre lletra, ja era feliç i res tenia d'envejar als demés, però l'altre dia vaig presenciar una escena que em féu obrir els ulls dormits a una veritat que em presentava un gran problema i em venia a parlar d'uns sofriments morals que tot i rebent lletra poden sofrir alguns éssers.

Fón després de repartir el correu, precisament un dia que havia vist enrumar-se el meu castellet color de rosa que l'illúsió en mi, construï uns moments abans. Ni una trista ratlla escrita havia arribat per mi aquell dia i decebut pensant amb l'endemà marxava dels afortunats companys que dalerosos ja estaven obrint les cartes rebudes per extreure'n llur secret, quan arribà a les meves oïdes el prec que un home-soldat feia a un seu company:

— Vols llegir-me aquesta carta amic meu?

— Sí, de seguida.

Però, com que tenia prou feina amb la que ell havia rebut, continuà llegint, mentre l'altre amb impaciència manifestada als ulls, s'esperava amb una lletra color de rosa als dits que sense donar-se'n compte acariciava.

L'escena em commogué i vaig proposar-me viure-la tota. Ni mai que ho hagués fet, doncs, encara avui se'n dol la meua ànima sentimental!

...Després d'una considerable estoneta, que pel que espera saber el que li comunica l'enyorada promesa, considero ha d'ésser d'una gran sofrència pel cor impa-

Trobadores, e confirmado por el Rei».
(Sic).

El 2 de febrer de 1393, Joan I, lliurà als cavallers Jaume Marc i Lluís d'Adversó, una carta signada de privilegi des de València, en la qual els encomenava la tasca de fundar a Barcelona, un Col·legi o Consistori del Gai Saber, igual al de Tolosa, facultant-los per a reglementar, definir i organitzar la festa, com la d'adjudicar els premis a les poesies; assenyalant-les ensems, les rendes amb les quals dur a terme aquell mandat.

Els primers Jocs es celebraren a Barcelona, en 1394.

(continuarà)

cient, el company li prengué la lletra dels dits i obrint-la es disposà a llegir-la.

— Es d'ella?—preguntà el que l'havia rebuda amb una flameta als ulls que el delatava.

— Sí.

I amb una veu bastant alta, desgraciant la sintaxi de com era escrita, llegí al company, els secretets del cor de la seva estimada.

Quina llàstima em feien aquelles càlides paraules pronunciades amb un desinterès tan gran!

L'altre, prou s'ho escoltava extasiat, però si s'ho hagués pogut llegir ell tot sol en un recó, amb la seva ànima només per testimoni, quins altres matissos i no-és ressonàncies hauria tingut aquell conjunt de dolces paraules que la seva estimada li escrivia!...

Perquè aquell amic, que tan poc cas en feia, s'havia d'enterar de tots els secrets d'ells dos, que la seva promesa li contava?

Perquè ell pobre, naturalment no sabent llegir ni escriure havia de demanar de la bondat d'un altre que li aclarís el que volien dir els signes que la seva promesa havia escrit en un paper només per ell!

I després que li va haver llegit va demanar-li si li faria el favor de contestar-li!

Què li contaria aquell a la promesa de l'amic si cap importància havia donat a tot el que aquesta havia escrit amb tota l'ànima?

Quina fóra la decepció de la promesa al no veure's ben correspostes les paraules que ella havia dit tan amb el cor!

I tot perquè el promès absent té la desgràcia de no saber llegir ni escriure.

!Oh tragèdia de l'analfabetisme! Un monstre et considero, pels que tenen la dissort de viure acompanyats de tu!

Si aquesta guerra es fa per veure si podem matar-te, trobo justa i digna aquesta guerra!

ALFONS GUBERN I CAMPRECIÓS

Ciutadà: Contribueix a les càrregues municipals exigint el tiquet municipal sobre consumacions. Recordat d'inutilitzar-lo.

14 d'abril del 1938: Les branques engalanades amb tendres fruits evidencien nous dies.

TEMES D'AGRICULTURA

ABRIL

CULTIUS D'HORTA

SEMBRES A PLE AIRE. — Llavors: agrelles, àpits, albergínies, bledes blanques, carbasses carbassoneres, carbasses de bon gust, carbasseres de rabaquet, carts, cogombres, cols de set setmanes d'estiu, col borratxona comuna, col de Brusel·les, col de cabell de sol de quintà, col de quintà, col de mitra i altres, créixems d'aigua, ensiam beder o maimó, ensiam d'escarxofer, ensiam escaroler d'estiu, enciam romà llarg blanc, espàrrecs, espinacs de fulla ample (per a collir tendres), mongetes primerenques tarraçonines, mongetes manresanes, mongetes motxes grises, mongetes d'avelaneta vermella, mongetes paretanes i altres, melons d'estiu i d'hivern, porros, pebrots grossos de morro, pebrots de hanya, ravanets rodons, ravanets mitjans, remolatxa o bleda rave de taula, salsifis o escorçoneres, serfulls diversos, tomàtocs de poma, tomàtocs de pometa, tomàtocs de pera, síndries, xirivies.

Tubèrculs: patates.

JARDINERIA

SEMBRES A PLE AIRE — Llavors: agerat, alfàbregues, colens, centàuries, cannes, caputxines, canyes d'Índia o plantes rosari, gelosia plumosa o piramidal, caragol real o caragolill, coronats o reina Margarita, clavells d'Índia nans, clavells de moro o roses d'agost, dòlics gegants, dràcenes, gallardia, girasol, mimoses, mantell reial, mirambells de xiprer, nanyos o abrets, perpetuïnes, pertuïnes, rosa mística o zinnia, sensitiva o planta vergonyosa, tageta signata, vellut o cresta de gall, verdolaga de flor.

Enredadores: arauja blanca, balsamilla, carbacetes vinateres, caputxines altes o murritorts, caragol real, cobeia morada, dòlics gegants, llüpol o cervesa, llesamí de Xile o mandavilla olorosa, meravelles o enredadores de campanetes passionària.

Plantes de fullatge ornamental: fènix, latànies, palmeres, palmets o xamoerops humilis, plàtans d'Amèrica o musa, pritzardia.

Vores de jardí: crespínell, tradescantia.

Cabeces, tubèrculs i arrels: begònies de flor, cannes, canyes d'Índia, calàdium o colocàcia, dàlies, hemorocallis, gladiols, vares de Gessé o nords.

AGUSTÍ RIFER VILA

LES LLETRES

Agonia d'abril

Una mica de vent
i una mica de sol.
El plor intermitent
del jorn em diu el dol

i passa a fè el convit.
Tremolen els sentits
dins l'ombra de la nit
que avança entre neguits.

La pluja s'ha adormit
inquieta, cansada,
amb una flor al pit
que ella ha trasplantada.

Passa l'esgarripança
i una noia gentil:
figura d'esperança
i flor del mes d'abril,

figura de l'art bèl·lic
pinzells de carmesí,
foc de l'amor famèlic
que espera i vol venir.

Un bes dessota un arbre
dringueig de passió:
la lluna brilla al marbre,
el goig dins la foscor.

I l'ocell xarroteja,
i el fontinyol somriu,
i el jovecèll festeja,
i el maig clou l'ull i riu.

AMAT GOSALBES

La il·lusió d'un ceguet

El poble és bonic i típic, com tots els de l'Aragó; fa un dia que honora la grandesa de la primavera. El compàs dels cants dels ocells, és una vertadera joia, barrenjant-se amb el seu vol amb l'esfera del vetust rellotge on les burxes, talment ales d'ocell, marquen les onze. Jo, adelerat, faig via a l'hospital per tal de proporcionar ajut al desvalgut, al consemblant, al company. Als pocs moments

d'arribar, ens porten un vailet, que amb un xic més es talla el dit d'una mà; per tenir un xic de feina els metges, em dedicava a la primera cura d'urgència. El xicot anava amb el cap baix, i com a consol, li deia els mots més dolços que em fou possible trobar en els meus llavis. La cura estava ja feta quan em vingué l'acudit d'aixecar-li el seu rostre, més, ai! quina desil·lusió fou la meua: el noieta era cec! Mostrant, ara, els seus ulls buits a l'espai, semblava voler-me mirar, havent-me de reconèixer amb les seves tendres mans de noieta de set anys, i tot donant-me

La República en perill, crida als seus homes a combat!

les gràcies, la seva mare, tota plorosa se se l'emportava...

Havien passat unes hores quan sortia de l'Hospital disposat a anar a visitar els amics, quan es sentien a quatre passes el so de clarins i tambors, era una companyia de l'Exèrcit del Poble: les noies sortiren al Balcó pensant segurament en llurs amors que heròicament marxaren en pro de la victòria, les mares s'hi atancaven per poder contemplar els soldats que pit a pit lluiten contra els invasors; jo, quedava també envadallat tot recordant aquells soldadets de plom que havia jugat quan era petit i que ara semblava talment que una visió me'ls fes veure en realitat, més, oh, vegí de sobte tot marcant el pas entre ells, el pobre ceguet; pensant jo que una petita pedra el podria fer caure, vaig acostar-me envers ell, dient-li en la seva llengua, que no s'allunyés de la seva bona mare. El ceguet em reconegué a l'instant per la veu i obeí.

Continuant el meu camí per anar a veure els companys, el so dels tambors ressonava encara per l'espai, fent-me sorollar el cor; el paisatge era esplèndid, el camí continuava per la vorera d'un riu, l'aigua era tan cristal·lina, que hom podia emmirallar-s'hi; els ocellots, fent ofrena del seu amor, cantaven un dolç ritme que encisava, i, tot acostant-me amb els meus companys, se'm repetia en la meua ment la desgracia d'aquell ceguet, magna il·lusió qui pot veure! Quina desilusió tenir un fill cec! Pobra mare!

Poca estona després em trobava amb els meus companys, amb l'estat coratjós d'uns vertaders camarades i soldats de l'Exèrcit Popular que defessen la nostra tan volguda República.

Mares de Catalunya! Mares de l'Aragó! Uniu-vos totes! Està vist i comprovat que la mare és el més gran del món! Vostres fills sabran lluitar i vèncer! Visca el nostre Exèrcit Popular! Visca Catalunya!

LLUÍS BONAL

Practicant de la Segona Companyia

Ciudadà: Exigeix i inutilitza el tiquet municipal sobre la consumació que hagi fet.

NOTICIARI

L'AUGMENT DE TARIFES I LA RESTRICCIO DEL CONSUM DE FLUID ELECTRIC

Segons l'Ordre del Conseller d'Economia de la Generalitat de Catalunya del dia 9 del corrent mes, per mitjà de la qual autoritza a les empreses subministradores de fluid elèctric per a aplicar als consumidors l'augment per carestia de combustible, tenint aplicació a partir de la propera lectura del comptador i per tot el fluid consumit entre aquella i l'anterior lectura.

Queda prohibit als industrials de posar en marxa els motors elèctrics. Queden exceptuats d'aquesta prohibició els motors de les indústries considerades necessàries per la guerra i que comptin amb una autorització especial concedida per la Sots-Secretaria d'Armament del Ministeri de Defensa Nacional de la República i en segon lloc, els d'aquelles altres indústries expressament autoritzades pel Departament d'Economia, previ informe de la secció segona del Comitè Permanent d'Indústria.

Les disposicions de l'apartat anterior, regeixen per a tota mena de motors elèctrics, així com també per a totes les altres aplicacions industrials que consumeixen més de 2 quilovats de potència, sigui quina sigui l'aplicació que es doni a l'energia elèctrica. El fet que a la línia d'entrada a l'instal·lació de l'abonat i als bornes d'aquesta hi hagi tensió disponible, no justificarà que siguin posats en marxa els motors.

Des dels centres de distribució d'energia elèctrica s'exercirà un control rigorós amb el fi de procedir a deixar sense energia totes aquelles indústries que infringeixin les disposicions anteriors, del qual la Comissió Interventora dels Serveis Elèctrics de Catalunya en donarà compte al Departament d'Economia per tal de procedir en conseqüència.

Ço que publiquem per creure-ho de general interès.

EL TEMPS

Fa un temps vertaderament primaveral si bé encara des d'aquesta setmana

que els matins i vespres fresqueja de debò. Continua el temps sec i el que és per ara no hi ha pas probabilitats de que la pluja beneficiï les nostres hortes i camps, que ja realment mostren cada dia més, la necessitat de l'aigua.

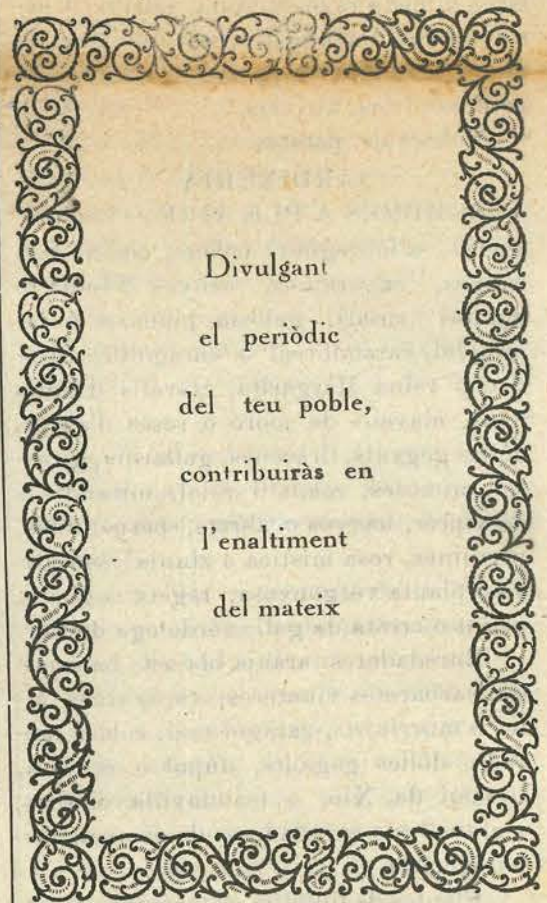
CASAMENT

El passat distabte dia 9 del corrent mes contragueren matrimonial enllaç els veïns Pere Nogué Pujolàs amb Rosa Cabré Solanas.

Els desitgem moltes felicitats en el seu nou estat.

FARMACIA de torn per a diumenge, Major, 16

Ciudadà: El teu deure és exigir el tiquet sobre consumació i d'aquesta manera ajudar al poble que és el teu poble.

AQUEST NÚMERO
HA PASSAT
PER LA CENSURA

La LLIBERTAT dels pobles està renyida amb el jou de la tirania